

Geachte leden van de raad,

Hiermee wil ik u op hoofdlijnen informeren over de stand van zaken opvang vluchtelingen uit Oekraïne. Een deel van de informatie is reeds met u gedeeld tijdens de beeldvormende raadsbijeenkomst van 31 mei jl.. In de brief ga ik nader in op de:

- Andere inrichting crisisnoodopvang;
- Toename noodopvanglocaties in de regio;
- Regionale proces- en werkafspraken overlast gevende vluchtelingen;
- Tegemoetkoming kosten gemeenten voor opvang Oekraïners;
- Crisisnoodopvang asielzoekers Ter Apel.

Sinds het uitbreken van de oorlog in de Oekraïne zijn er 6,8 miljoen inwoners op de vlucht. Vooralsnog worden veel Oekraïners opgevangen in de directe buurlanden van Oekraïne. Maar via trein, vliegtuig, bus en auto vinden veel vluchtelingen de weg naar Nederland. Een deel daarvan komt op eigen initiatief naar Nederland, maar veel vluchtelingen worden ook door particulieren of particuliere organisaties naar Nederland gehaald. Op dit moment zijn er zo'n 62.260 geregistreerde Oekraïners in Nederland. 50.350 daarvan verblijven op dit moment in een gemeentelijke (crisis)noodopvanglocatie.

Gezamenlijke aanpak in Gelderland-Zuid

Regelmatig wordt in het bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid gesproken over de oorlog in de Oekraïne en de te verwachten aantallen vluchtelingen, die als gevolg daarvan naar Nederland komen. Ook in relatie tot de huidige capaciteit crisisnoodopvang en noodopvang.

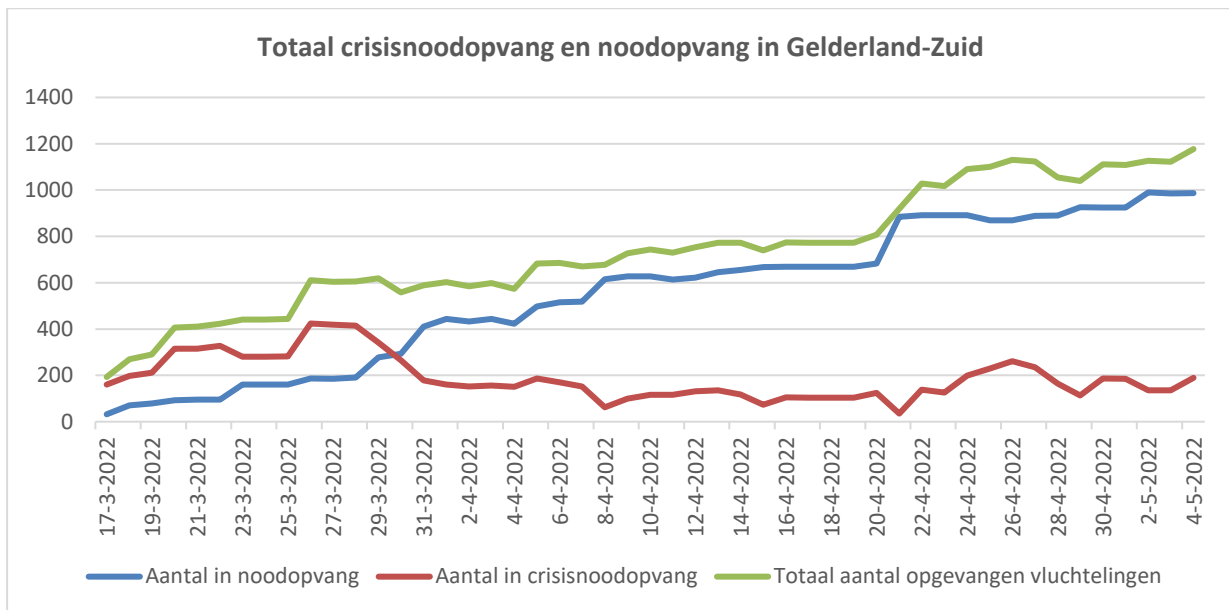
Andere inrichting crisisnoodopvang

De crisisnoodopvangplekken in Aalst en Nijmegen zijn inmiddels gesloten. De crisisnoodopvang in Beuningen wordt uiterlijk 27 juni gesloten. De voornaamste reden hiervoor is dat er relatief weinig gebruik wordt gemaakt van deze crisisopvangplekken, omdat er steeds meer noodopvanglocaties opengaan. Vluchtelingen die zich melden bij onze crisisnoodopvang kunnen daardoor sneller doorstromen naar langdurige noodopvang.

Om vluchtelingen eerste opvang te kunnen bieden, zal er in de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid een 'HUB' gecreëerd worden in Culemborg: een centrale eerste opvanglocatie voor crisisopvang waar vanuit vluchtelingen naar een noodopvanglocatie zullen doorstromen, waar ze een langere periode kunnen verblijven. Mocht de stroom vluchtelingen ineens groter worden, bijvoorbeeld doordat er vanuit Oost-Europa een beroep op Nederland wordt gedaan, dan staan er verschillende locaties binnen de regio paraat die binnen 1 tot 3 dagen ingericht kunnen worden als crisisnoodopvang.

Toename noodopvanglocaties in de regio

Inmiddels zijn er op regionaal niveau 26 noodopvanglocaties. De noodopvanglocaties hebben een gezamenlijke capaciteit van 1.527 plaatsen. Op dit moment (vrijdag 4 juni 2022) wordt er door 1306 vluchtelingen gebruik gemaakt van de noodopvang. Deze aantallen fluctueren dagelijks doordat er nieuwe vluchtelingen het land en onze regio binnenkomen en deze vluchtelingen door regionale en landelijke spreading worden doorgeleid naar andere noodopvanglocaties in onze regio of in andere regio's. Ook zien we in toenemende mate dat instroom ook plaatsvindt doordat vluchtelingen vanuit particuliere opvang zich melden bij de crisisnoodopvang. Dit aantal is nu nog beperkt, maar we houden er rekening mee dat dit aantal richting de zomer zal gaan stijgen.

Regionale proces- en werkaafspraken overlast gevende vluchtelingen

Gemeenten in Gelderland-Zuid vangen nu ruim 1300 Oekraïense vluchtelingen op. Sommigen hiervan vertonen problematisch gedrag, dat voort kan komen uit een verstandelijke of psychiatrische aandoening en/of (zorgwekkend) alcohol- of middelengebruik. Het probleem waarmee we te maken hebben, is qua omvang klein, maar qua impact groot. Zeker op opvanglocaties, waar mensen dicht op elkaar leven.

Om extreme overlastsituaties in de opvanglocaties te voorkomen, zijn er in regionaal verband werk- en procesafspraken gemaakt met zorgpartners zoals RIBW, IrisZorg en Pluryn. Met als doel deze mensen die problematisch gedrag vertonen een veilige plek te bieden met medewerkers die weten hoe ze met deze problematiek om moeten gaan.

Tegemoetkoming kosten gemeenten voor opvang Oekraïners

Het kabinet heeft de ministeriële regeling opvang ontheemden vastgesteld. Op basis hiervan vergoedt het rijk de gemeentelijke kosten voor de opvang van ontheemden voor zowel de Gemeentelijke Opvang Oekraïners (GOO) als de Particuliere Opvang Oekraïners (POO). De regeling voorziet in het volgende:

- Een normbedrag van minimaal € 100 per dag per gerealiseerd bed voor opvang van ontheemden in de GOO. Het bedrag wordt, indien nodig, naar boven bijgesteld op basis van een monitoronderzoek;
- Een vergoeding op basis van werkelijke kosten voor transitie, verbouwing en realisatie van gebouwen;
- Een uitzonderingsbepaling voor gemeenten waarvoor het vastgestelde normbedrag niet toereikend is;
- Een vergoeding van het betaalde leefgeld en de wooncomponent aan mensen in de POO;
- Een normbedrag voor de vergoeding van de uitvoeringskosten en verstrekkingen (leefgeld en wooncomponent), de inschrijving BRP en de buitengewone kosten in de POO. Het normbedrag moet nog vastgesteld worden en maakt onderdeel uit van het monitoringsonderzoek, zoals hierboven benoemd.

De regeling gaat met terugwerkende kracht in vanaf 1 maart 2022 met een looptijd van maximaal zes maanden. Daarna wordt deze opgevolgd door een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). De vergoeding gebeurt op basis van een Specifieke Uitkering (SPUK) en wordt door gemeenten verantwoord via hun eigen jaarrekening op basis van de SiSa-systematiek. We kunnen als gemeente inmiddels een voorschot aanvragen bij het ministerie van J&V voor dekking van de kosten. Daarbij kunnen we ook extra kosten (bijv. ambtelijke inzet) die wij hierbij maken inbrengen bij de SPUK.

Crisisnoodopvang asielzoekers Ter Apel

In het Veiligheidsberaad van 23 mei jl. heeft de Staatsecretaris van Justitie en Veiligheid een verzoek gedaan aan de veiligheidsregio's om het COA te helpen bij het ontlasten van het aanmeldcentrum in Ter Apel door middel van het realiseren van tijdelijke crisisnoodopvang. Belangrijk uitgangspunt daarbij is dat huisvesting plaatsvindt op basis van vrijwilligheid van de individuele gemeente. Met andere woorden: de formele besluitvorming tot eventuele huisvesting ligt bij gemeenten. De programmaorganisatie van de samenwerkende gemeenten bij de Veiligheidsregio kan daarbij een coördinerende rol vervullen om samen met de gemeenten te kijken naar geschikte locaties.

In het bestuur van de Veiligheidsregio hebben de burgemeesters benadrukt dat het de verantwoordelijkheid van het Rijk is om te zorgen voor een adequaat asielzoekersbeleid dat toekomstbestendig is en voor een COA-organisatie die toegesneden is op de uitvoering van het beleid. Ondertussen houden we in West Betuwe vast aan de eerder gecommuniceerde koers (die tevens in het coalitieakkoord is opgenomen) dat we voldoen aan de taakstelling huisvesting statushouders vanuit het Rijk en dat bij de opvang van vluchtelingen kleinschaligheid het uitgangspunt is.

Vervolg

Ondanks de enorme inzet van gemeenten blijft de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne, en ook die van asielzoekers een punt van zorg. Het aantal opvangplekken groeit gestaag, terwijl het nog onbekend is of er de komende maanden (veel) meer Oekraïense vluchtelingen naar Nederland komen en hoelang opvang nodig blijft. Wij maken ons zorgen over de vraag hoe lang we dit als gemeenten, maar ook de vele vrijwilligers dit kunnen volhouden. Werkzaamheden blijven liggen en de reguliere dienstverlening komt op sommige onderdelen onder druk te staan. Via de VNG, maar ook via het Veiligheidsberaad zullen we hiervoor aandacht blijven vragen.

Hoogachtend,

Servaas Stoop,
Burgemeester